



EIROPAS  
REVĪZIJAS  
PALĀTA

LV

# Atzinums 07/2022

(saskaņā ar LESD 322. panta 1. punktu)

par priekšlikumu Eiropas  
Parlamenta un Padomes  
regulai, ar kuru groza  
Regulu (ES, Euratom)  
2018/1046 attiecībā uz  
diversificētas finansēšanas  
stratēģijas kā vispārējas  
aizņemšanās metodes  
izveidi [2022/0370(COD)]

# Saturs

	Punkts
<b>Ievads</b>	01–05
<b>Vispārīgi apsvērumi</b>	06–09
<b>Konkrēti komentāri</b>	10–17
<b>Komentāri par ierosināto Finanšu regulas pārskatīšanu</b>	11–14
Jaunā 220.a panta formulējums	11–12
Svarīgas darbības, kas Komisijai jāīsteno	13–14
<b>Komentāri par abiem pārējiem priekšlikumiem</b>	15–17
Iespējama riska pārvešana uz nākotnes budžetiem	15–17
<b>Nobeiguma piezīmes</b>	18

## Ievads

**01** 2022. gada 9. novembrī Komisija publicēja [priekšlikumu](#) Eiropas Parlamenta un Padomes regulai, ar kuru groza Regulu (ES, Euratom) 2018/1046 (“Finanšu regula”) attiecībā uz diversificētas finansēšanas stratēģijas kā vispārējas aizņemšanās metodes izveidi, kā vienu no trim saistītiem tiesību aktu priekšlikumiem. Saskaņā ar Komisijas priekšlikuma juridisko pamatu apspriešanās ar Eiropas Revīzijas palātu ir obligāta<sup>1</sup>. Padome un Eiropas Parlaments mums rakstīja, lūdzot sniegt atzinumu, attiecīgi 2022. gada 10. novembrī un 2022. gada 11. novembrī. Ar šo atzinumu tiek izpildīta prasība par apspriešanos.

**02** Līdztekus priekšlikumam grozīt Finanšu regulu Komisija [ierosina](#) mobilizēt summu apmērā līdz 18 miljardiem EUR, kas paredzēta aizdevumiem ar mērķi segt Ukrainas steidzamās finansiālās vajadzības, ar atmaksas termiņu līdz 35 gadiem, un “pamatsummas” (t. i., sākotnējās aizdotās naudas summas bez procentu summas) atmaksu ne agrāk kā 10 gadus pēc šā brīža (kā paredzēts tās ierosinātajā jaunajā instrumentā – makrofinansiālā palīdzība (MFP+)). Komisija arī [ierosina](#) šos aizdevumus garantēt no ES budžeta manevrēšanas telpas, nevis ar speciāliem uzkrājumiem. Šajā atzinumā aplūkojam arī šos abus pārējos tiesību aktu priekšlikumus, ja uzskatām to par lietderīgu.

**03** Komisija pamato Finanšu regulas grozījumu ar nepieciešamību plānot dažādas aizņēmumu operācijas atbilstīgi labākajām tirgus iespējām un strukturēt termiņus, lai optimizētu izmaksas. Turklāt, ņemot vērā to operāciju paredzamo sarežģītību, kas vajadzīgas, lai segtu Ukrainas steidzamās finansiālās vajadzības, un nolūkā prognozēt iespējamās turpmākās aizņēmumu un aizdevumu operācijas attiecībā uz dalībvalstīm un trešām valstīm, Komisija uzskata, ka ir lietderīgi izveidot diversificētu finansēšanas stratēģiju kā vienotu finansēšanas metodi aizņēmumu operāciju īstenošanai.

**04** Pašlaik Komisija aizņemas ES vai *Euratom* vārdā, lai aizdotu attiecīgās summas saņēmējām dalībvalstīm un trešām valstīm saskaņā ar aizņemšanās nosacījumiem. Finanšu regulā ir noteikts, ka naudas plūsmu attiecībai starp aizņemtajiem līdzekļiem un aizdevumiem jābūt viens pret vienu. Tas nozīmē, ka ES ir jāveic tirgus operācijas, pamatojoties uz izmaksāšanas vajadzībām attiecībā uz katru konkrēto aizdevumu. Komisija uzskata, ka atsevišķu finansiālās palīdzības programmu finansēšana, izmantojot dažādas finansēšanas metodes, rada izmaksas un sarežģījumus, jo dažādas finansiālās palīdzības programmas konkurē par ierobežotu finansēšanas iespēju skaitu.

---

<sup>1</sup> Līgums par Eiropas Savienības darbību, 322. panta 1. punkta a) apakšpunkts.

Tas ir jo īpaši aktuāli saistībā ar šā brīža finansiālo atbalstu Ukrainai, ņemot vērā valsts steidzamās finansiālās vajadzības un nenoteiktību par tās ilgtermiņa finansiālajām vajadzībām.

**05** Tika izveidota diversificēta finansēšanas stratēģija, lai mobilizētu līdzekļus dotācijām un aizdevumiem saskaņā ar *NextGenerationEU (NGEU)*, kas ietver [Atveseļošanas un noturības mehānismu \(ANM\)](#) un [dažas citas Savienības programmas](#). Saskaņā ar Komisijas priekšlikumu šāda diversificēta stratēģija tiktu piemērota visiem turpmākajiem aizņēmumiem, izņemot pienācīgi pamatotos gadījumos.

## Vispārīgi apsvērumi

**06** Komisijas priekšlikumā ir sniegti pamatoti argumenti tam, lai kā pamatmetodi visu aizņēmumu operāciju īstenošanai izveidotu diversificētu finansēšanas stratēģiju, ko pašlaik īsteno attiecībā uz aizņēmumiem saskaņā ar *NGEU*. *NGEU* aizņēmumu operācijās neizmanto tradicionālo **kompensējošo finansējumu**, bet gan pieeju, kas līdzīga tai, ko īsteno suverēnas valstis, kad aizņemtās summas var uz laiku turēt bankas kontā. Diversificēta finansēšanas stratēģija ļauj Komisijai izmantot arī īstermiņa parāda instrumentus (ar termiņu līdz vienam gadam), piemēram, ES parādzīmes vai kredītlīnijas. Tāpēc aizdevumu izmaksāšanas laiks vai ES budžeta vajadzības pilnībā nenosaka aizņēmumu instrumentu veidu, ES parāda vērtspapīru emitēšanas laiku, apmēru un termiņu *NGEU* programmas finansēšanai. Šī pieeja dotu Komisijai lielākas manevrēšanas iespējas izvēlēties labāko pieejamo aizņemšanās iespēju.

**07** Mūsu **atzinumā 06/2020** par Komisijas priekšlikumu regulai, ar ko izveido ANM, jau minēts, ka pakāpeniska atteikšanās no kompensējošā finansējuma dotu priekšrocības, tomēr tā ietver arī procentu likmju risku, kas rodas, ja laikā starp aizņemšanos un izmaksu mainās aizņemšanās izmaksas. Lai īstenotu diversificētu finansēšanas stratēģiju, ir jāizstrādā piemērota pārvaldības sistēma un noteikumi.

**08** Komisija izmantoja **1. protokola 4. pantā** paredzēto ārkārtas paātrināto procedūru, ņemot vērā steidzamo vajadzību sniegt palīdzību Ukrainai. Mēs vēršam uzmanību uz to, ka diversificētā finansēšanas stratēģija ir ilgtermiņa pasākums, kas ierosināts visām turpmākajām aizņēmumu operācijām un kas, visticamāk, ietekmēs summas, kas ir daudz lielākas par MFP+ atbalstu Ukrainai. Lai gan suverēnajiem aizņēmējiem diversificētas finansēšanas stratēģijas izmantošana ir standarta pieeja, likumdevējiem ir ierobežots laiks un analītiskie materiāli, lai apsvērtu ierosinātās ilgtermiņa izmaiņas.

**09** Savā **2021. gada pārskatā**, kas publicēts 2022. gada oktobrī, mēs norādījām, ka karš Ukrainā palielināja riskus ES budžetam, jo īpaši risku, ka ES budžetam tiks radītas iespējamās saistības.

## Konkrēti komentāri

**10** Turpmākajos punktos vēršam uzmanību uz konkrētiem Komisijas priekšlikumu aspektiem.

### Komentāri par ierosināto Finanšu regulas pārskatīšanu

#### Jaunā 220.a panta formulējums

**11** 220.a panta 1. punkta pirmā teikuma interpretācija varētu likt secināt, ka Komisija ierosina ieviest izņēmumu (pienācīgi pamatotos gadījumos) attiecībā uz [diversificētās finansēšanas stratēģijas](#) piemērošanu *NGEU* programmai, kas minēts [Lēmuma 2020/2053](#) par pašu resursu sistēmu 5. panta 1. punktā, un tas nebūtu iespējams saskaņā ar spēkā esošajiem tiesību aktiem. Turklāt to var interpretēt kā tādu, kas attiecas tikai uz *NGEU* aizņēmumu darbībām, kuras atļautas ar Lēmumu 2020/2053. Tā kā tas nav Komisijas nodoms, formulējums būtu jāmaina.

**12** 220.a panta 2. punkta otrajā teikumā ir atsauce uz emitēšanu un parādu pārvaldību, savukārt 220.a panta 1. punktā ir atsauce uz aizņēmumiem un parāda pārvaldību. Termins “emitēšana” tiek lietots saistībā ar vērtspapīriem (obligācijām un parādzīmēm), un tas neattiecas uz naudas tirgus aizņēmumu operācijām, kas arī ir daļa no diversificētās finansēšanas stratēģijas. 220.a panta 2. punkta formulējums būtu jāmaina, lai Eiropas Parlamentam un Padomei sniegtajā informācijā iekļautu visus instrumentus, kurus izmanto saskaņā ar diversificētu finansēšanas stratēģiju.

#### Svarīgas darbības, kas Komisijai jāīsteno

**13** 8. apsvērumā Komisija ir aicināta īstenot svarīgas darbības, lai izveidotu likviditātes kopfondu. 10. apsvērumā ir aicināts izveidot nepieciešamos pasākumus saistībā ar diversificēto finansēšanas stratēģiju, proti, pārvaldības sistēmu, riska pārvaldības procedūras un izmaksu sadalījuma metodiku, kā arī regulāri un vispusīgi informēt Eiropas Parlamentu un Padomi par visiem emitēšanas un parādu pārvaldības stratēģijas aspektiem. Sīkāka informācija par šīm svarīgajām darbībām pārskatītajos tiesību aktos nav paredzēta, un būs vajadzīga pareiza finanšu līdzekļu pārvaldība un papildu Komisijas darbības, lai efektīvi pārvaldītu jauno finansēšanas stratēģiju. Pašlaik Palāta revidē Komisijas īstenoto *NGEU* parādu pārvaldību.

**14** Ar Komisijas priekšlikuma 1. pantu cita starpā tiktu svītrots Finanšu regulas 220. panta 2. punkts, kas paredz, ka aizņēmumi un aizdevumi Savienību neiesaista maksājuma termiņu pārceļšanā vai nepakļauj to procentu likmju riskam vai jebkādam citam komercriskam. Priekšlikumā nav pietiekami precizēti riska mazināšanas pasākumi, ar kuriem varētu aizstāt šo noteikumu.

## Komentāri par abiem pārējiem priekšlikumiem

### Iespējama riska pārvešana uz nākotnes budžetiem

**15** Līdz šim attiecīgie aktīvi ir atstāti rezervē kā uzkrājums nolūkā segt visus pieprasījumus saistībā ar MFP aizdevumu garantijām. Iepriekš, lai izveidotu uzkrājumus aizdevumiem Ukrainai, ES budžets ir izmantojis gada saistību un maksājumu apropriācijas. Tas nozīmē, ka daļa no riska jau ir segta no pašreizējā vai iepriekšējiem budžetiem. Līdztekus priekšlikumam grozīt Finanšu regulu Komisija [ierosina](#) mainīt šo pieeju tā, lai MFP+ aizdevumi Ukrainai vairs netiktu finansēti ar uzkrājumiem, bet gan tos garantētu no ES budžeta manevrēšanas telpas.

**16** Budžeta manevrēšanas telpa ir starpība starp pašu resursu maksimālo apjomu un pašu resursiem, kas nepieciešami, lai finansētu ES budžetu. Tā atspoguļo ES finansiālās spējas segt papildu naudas līdzekļu aizplūdi, kas saistīta ar to iespējamo saistību realizēšanos, kuras izriet no finansiālās palīdzības ES dalībvalstīm, kam uzkrājumi netiek veidoti.


**17** Komisijas priekšlikums paredz, ka saistītie riski attiecībā uz iespējamiem neatmaksātiem maksājumiem tiek pārvesti uz nākotni. Tas varētu radīt spiedienu uz nākotnes budžetiem un maksājumu vajadzībām. No manevrēšanas telpas segtu arī risku, ka MFA+ aizdevumi Ukrainai netiks atmaksāti. Pašlaik nav plānots attiecīgi palielināt manevrēšanas telpu.

## Nobeiguma piezīmes

**18** Komisijas priekšlikums grozīt Finanšu regulu ir iesniegts vienlaikus ar priekšlikumiem Ukrainas atbalstam mobilizēt aizdevumus līdz pat 18 miljardiem EUR. Mēs uzskatām, ka Komisija sniedz pamatotus argumentus tam, lai noteiktu diversificētas finansēšanas stratēģijas izmantošanu par pamatmetodi turpmāku aizņēmumu operāciju īstenošanai. Lai gan šis atzinums galvenokārt ir par Komisijas priekšlikumu grozīt Finanšu regulu, mēs uzsveram, ka ES aizdevumu, garantiju vai izdevumu finansēšana, izmantojot aizņēmumus, paredz, ka atbildība par atmaksāšanu tiek uzlikta turpmākajiem budžetiem un ka aizdevumi Ukrainai varētu būt saistīti ar salīdzinoši augstu risku ES budžetam.

Šo atzinumu 2022. gada 22. novembra sēdē Luksemburgā pieņēma V apakšpalāta, kuru vada Revīzijas palātas loceklis *Jan Gregor*.

*Revīzijas palātas vārdā —*



Tony Murphy  
*priekšsēdētājs*